

De Olympus Affaire

Door Christian Deterink

I.

Midden op het zitvlak van de stoel lag een drol. Het beeld was zo bizar, dat Nick met zijn ogen knipperde en nog een keer goed moest kijken. Maar het was het toch echt onmiskenbaar een drol. Een archetypisch exemplaar ook nog eens, zo één die regelmatig ineen gedraaid is, als een perfect softijsje op een hoorntje en eindigt in zo'n mooie opwaartse punt. Nick meende dat er zelfs nog damp vanaf opsteeg, alsof deze drol nog maar een paar tellen geleden was gelegd. Maar hij besepte dat hij dat, van een foto die hij bekeek op het scherm van het toestel waarop het gemaakt was, onmogelijk met zekerheid kon vaststellen.

Hij zoomde verder in en verbaasde zich over de mooie kastanjebruine kleur van de drol, de wijze waarop deze contrasteerde met de witte bekleding van de stoel en de bijna onnatuurlijke glans in het flitslicht. Hij zoomde weer uit. Het was ook nog eens niet zomaar een stoel, waarop deze drol was neergelegd, besepte hij, maar een klaarblijkelijk exclusieve en dure fauteuil, met dat witte leer, de hoge rugleuning en het glimmende verchromde onderstel. Nick vroeg zich onwillekeurig af hoe groot de schade wel niet was en of de stoel sowieso nog te redden was.

Nick klikte naar de volgende foto op de camera. Die was van verder weg genomen en hij zag nu dat de stoel zich in een chique vergaderruimte bevond, waar zeker tien soortgelijke stoelen rondom een moderne en minimalistische glazen tafel stonden geposteerd.

De volgende foto toonde een wit schrijfbord dat tegen de muur hing. Dat wil zeggen, het bord moest ooit wit zijn geweest, maar nu was het besmeurd met grote bruine vegen, met soms grote klodders die waren blijven hangen. Nick kon zich niet voorstellen wat het anders kon zijn dan stront. Verbijsterd drukte hij weer door naar een volgende foto. Die toonde een grote glazen bloempot, gevuld met water. Waarschijnlijk had daar eerst de waterplant in gedreven die Nick even verderop op de grond zag liggen, maar nu dreef er op het oppervlak, als een aardebruine ijschots, nóg een drol. Het water had hiernaast een verontrustend goudgele kleur, als dat van een vers pilsje. Maar Nick besepte dat dit hier geen bier moest zijn, maar urine...

*

Toen Nick de camera weg legde, had hij een paar dozijn foto's doorgekeken, het grootste deel van dezelfde vergaderruimte, die toonden hoe iemand hier alles

had besmeurd met poep en pies. Hij wreef zich in de ogen. Wat moest hij hier in hemelsnaam van vinden? Wat betekende dit allemaal? En wie had deze foto's gemaakt? Iemand die op dit kantoor werkte en voor de verzekering de schade had gefotografeerd die daarvoor was gevandaliseerd door bijvoorbeeld daklozen? Of... degene die dit had aangericht?

De waarheid was dat Nick het eenvoudigweg niet wist. Eerder die week had hij tijdens een vroegochtendlijke fietstocht naar de stad dit digitale fototoestel gevonden op het fietspad. Waarschijnlijk had iemand het laten vallen, maar doordat het in een tasje zat, was het nog puntgaaf. Nick had het ding opgepakt en er een tijd mee in de handen gestaan, niet wetend wat er mee te doen. Hij was zelfs een beetje nijdig geweest dat hij nu met dit probleem werd opgezadeld. Moest hij het naar de politie brengen? Maar daar had hij absoluut geen tijd voor. De gemeente? Die waren bijna altijd gesloten... Hij kon de camera ook laten liggen, overwoog hij. Laat de volgende passant maar zien wat die ermee wilde doen.

Het geval wilde echter dat tijdens een vakantie enkele maanden eerder Nick's eigen digitale fototoestel was kapot gegaan. En daarom drong zich het idee aan hem op deze camera maar gewoon zelf te houden; bij wijze van onverwacht cadeautje. Met die gedachte nog in zijn hoofd had hij de camera in zijn tas gestopt, zich voornemend later definitief te beslissen wat ermee te doen. Maar natuurlijk was dat laatste niet gebeurd. De volgende dagen hadden de gebruikelijke beslommeringen hem in beslag genomen en hij was het geval alweer bijna vergeten. Tot hij deze avond eindelijk de gelegenheid had gehad de camera er eens bij te pakken en te kijken of er misschien nog foto's op stonden die iets meer konden zeggen over wie de rechtmatige eigenaar van dit toestel was. En toen had hij dus zijn bizarre ontdekking gedaan ....

*

Nick bewoog de camera in zijn handen. Het was een mooi model van Olympus en zeker niet een goedkoop instappertje. Meer dan voldoende megapixels, een flinke zoom en compatibel met de geheugenkaarten en de oplader die hij al had. Precies het soort apparaat dat hij wilde hebben. De gedachte viel hem in dat hij eigenlijk allang had besloten de camera voor zichzelf te houden.

Maar wat moest hij met die foto's? Klaarblijkelijk toonden ze een misdrijf, maar voor de rest zeiden ze eigenlijk niets. Geen van de foto's gaf enige informatie over waar deze genomen was of wie ze genomen had. De vergaderruimte was zo steriel en leeg, dat deze geen enkel aanknopingspunt bood. Zelfs door de ramen zag je niets meer dan blauwe lucht.

En de andere foto's die hij op de camera had gevonden, toonden interieurs die hem eveneens niets zeiden. Een ouderwets ingericht salon allereerst, met veel bruin hout, diepe bruinleren fauteuils en een pooltafel. En ten tweede de rommelige keuken van wat een studentenwoning kon zijn. Het zei hem allemaal

niets. Er was geen enkel persoon te zien in één van de foto's en ook was er nergens iets te zien van een naam of iets dergelijks; iets dat hem verder had kunnen helpen. Hij had zelfs het cameratasje binnenstebuiten gekeerd, maar deze was, op een reserve-accu na, eveneens leeg. Nick besepte dat het weinig zin zou hebben om de camera alsnog aan de politie over te dragen. Want wat hadden die er aan, als hij er ook niets mee kon?

Nick's vinger gleed over de delete-knop. Kon hij niet alles gewoon weggooien en doen alsof hij het nooit gezien had? Maar dat idee zat hem toch niet helemaal lekker. Daarvoor waren de foto's te vreemd en ... verontrustend. Om die reden sloot hij de data-kabel aan en verplaatste de foto's naar een tijdelijke map op zijn computer. Vervolgens formatteerde hij de geheugenkaart en maakte vervolgens één nieuwe foto: van het beeldscherm van zijn pc waarop hij zijn eigen contactgegevens had ingetypt in Word. Hem zou niet hetzelfde gebeuren als de vorige eigenaar, had hij bedacht!

En hiermee, besloot hij, was deze hele affaire voor hem afgesloten. Hij legde de camera in zijn la en keek op zijn horloge. Hij moest opschieten, want over een half uurtje werd hij alweer verwacht in de kroeg!

II.

"Jezus, ben jij wel helemaal van deze wereld?"

Degene die deze vraag stelde was Mart, een vriend van hem. Ze stonden met nog enkele anderen aan de bar van het inmiddels volgestroomde café en luidden zoals vanouds het weekend in met veel biertjes en dito sterke verhalen. Nick had zojuist tegen Mart verteld over dat hij een camera had gevonden, dat er nog foto's opstonden, maar dat hij niet wist hoe hij de eigenaar kon vinden. Hij had overigens niets verteld over de bizarre aard van de foto's, want op de één of andere manier wilde hij dat vooralsnog liever voor zichzelf houden.

Mart legde een hand op zijn schouder en vervolgde: "Je bent nooit een techniekfreak geweest, Nick, dat is duidelijk. Maar ik had toch wel verwacht dat zelfs jij bekend was met het fenomeen GPS."

"Natuurlijk ken ik dat wel", bracht Nick verontwaardigd uit.

"Maar dan weet je toch wel dat dat tegenwoordig overal in zit? Mobieltjes, Tomtoms, Ipads? Horloges, godbetert. Het zal me niets verbazen als ook mensen binnenkort gewoon een chip geïmplanteerd krijgen!"

"Dat is allemaal niet nieuw, Mart. Ik was alleen helemaal niet op het idee gekomen dat ook in een camera..."

Maar Mart luisterde al niet meer. "Hé, moet je horen, Nick heeft een fotocamera gejat!", tetterde hij richting hun vrienden, "en nu speelt hij gewoon dat hij achterlijk is!" De aangesproken mannen draaiden zich om lachten. "Wat? Ik dacht

dat je alleen tijdens werktijd stal!", schreeuwde één van hen over de muziek uit. Maar Nick hoorde het maar half; zijn gedachten waren elders.

"Geef die man nog een biertje, hij staat er zo schaapachtig bij", riep Mart en hij trok Nick naar zich toe. Hij klopte Nick vervolgens gemoedelijk op zijn wang; "Ouwe dief dat je bent!"

*

"Dat is inderdaad een gek verhaal. Maar hoe weet jij daar van?"

"Tja...ehh..", bracht Nick ongemakkelijk uit, die niet wist hoe hij de vraag moest beantwoorden. Hij voelde het zweet los breken in de angst dat hij zijn mond voorbij had gepraat tegen Laurens. Hij had hem gebeld onder het voorwendsel dat hij even wilde bijpraten; ten slotte kenden ze elkaar nog vanuit de studententijd en kwamen ze elkaar hier en daar nog wel eens tegen. Maar de echte reden voor zijn 'spontane' telefoontje op deze maandagochtend was natuurlijk het feit dat hij wist dat Laurens werkte in het hoofdkantoor van de SNS Bank, dat precies op de plaats bleek te staan die de GPS van de camera aangaf; de plaats kortom waar de bewuste fotoreeks met de drollen gemaakt moest zijn... Nick had, na wat inleidende 'small talk' en omtrekkende bewegingen, uiteindelijk een omfloerste vraag gesteld over een vermeende vandalisatie van een vergaderruimte en ja; de vis had in het haakje gebeten! "... de wandelgangen hè?", bracht hij ten slotte enigszins lamlendig uit.

Laurens lachte luid, "Ach ja, het roddelcircuit, zoiets hou je ook niet geheim..."

"Ik heb niets gehoord dan wat vage geruchten", zei Nick voorzichtig.

"En dat is dan precies wat het moet blijven", baste Laurens goedgegluimd, "het is immers al beschamend genoeg."

"Kom, je kan toch wel iets zeggen?"

"Een sensatiezoeker ben je, hè? Zo ken ik je helemaal niet."

Nick zei niets.

"Oké, vooruit", zei Laurens nu opeens veel zachter, bijna fluisterend: "een tipje van de sluier dan. Er dreef een drol in een bloempot. En ze zeggen dat de stront hoog tegen de muren zat!"

"Je meent het!"

"Ja echt! En het meubilair was geruïneerd, de loungebank in de hoek was doordrenkt met pis en ze hebben zelfs de houten vloeren helemaal moeten vervangen..."

"Bizar!", bracht Nick, "Hebben ze enig idee wie het gedaan heeft?"

"Geen enkel. Er zijn braaksporen, maar alleen naar buiten. Ze zeggen dat de dader zich moet heeft laten insluiten, om vervolgens 's nachts toe te slaan."

"En het motief dan?"

Laurens zuchtte; "Tja, dat kan van alles zijn. Wij hebben er als bank de laatste jaren wel wat vijanden bij gemaakt, zeggen sommigen. Ik zie dat overigens niet, maar ja..."

“Zou het met de recente nationalisatie van jullie te maken hebben?” Nick doelde natuurlijk op het feit dat Laurens’ werkgever inmiddels 100% eigendom was van de staat.

“Al sla je me dood, Nick”, zei Laurens. Hij klonk opeens gejaagder, “Maar we spreken een andere keer nog wel verder, als je wilt. Ik krijg net een spoedmailtje binnen.”

“Oké, tot later dan!”, zei Nick snel. Maar een moment later had Laurens al opgehangen.

*

Nick legde de hoorn van de telefoon neer en ademde langzaam uit. Hij wreef langzaam in zijn ogen terwijl hij probeerde na te denken. De hele affaire met die Olympus was opeens veel concreter geworden, besepte hij. Want opeens wist hij zeker waar die foto’s voor het grootste deel gemaakt waren. Hij voelde opeens een zekere verantwoordelijkheid op zich drukken, omdat hij niets had gedaan met de informatie die hem zo onverwacht in de schoot was geworpen.

Op de computer opende hij de mail weer die hij naar zichzelf had gestuurd en waarin hij de ‘meta-data’ had opgenomen over alle foto’s die op de Olympus hadden gestaan. Even keek hij schielijk om zich heen om te kijken of hij niet werd bespied door collega’s, maar het was deze maandagochtend opvallend rustig in de kantoortuin. Er waren blijkbaar veel besprekingen aan de gang... De locatie van het grootste deel van foto’s had hij nu dus achterhaald, maar nu moest hij die van de rest van de foto’s nog vinden. Hij bestudeerde de informatie over die tweede ruimte met dat ouderwetse bruinhouten interieur. Ook deze foto’s waren genomen in de stad, zag hij al snel toen hij de coördinaten invoerde in Google Earth. Sterker nog; de locatie bevond zich op niet meer dan twee kilometer afstand. Nick merkte hoe nieuwsgierig hij opeens was. Snel keek hij op zijn horloge. Vijf voor twaalf. Dat was een prima tijd voor een vervroegde lunch, besloot hij. Hij stond snel op en pakte zijn jasje. Het was tijd voor een wandeling!

*

Nick bekeek het printje van de Google Earth kaart nogmaals en besloot dat hij voor het goede gebouw moest staan; dit moest de tweede locatie zijn. Het was een statig herenpand in een klassieke stijl, met als entree een deur die leek te zijn gemaakt voor een onbekend reuzenras. Naast of op de deur was geen enkel bordje of plaatje te zien die meer informatie zou kunnen verschaffen over de functie van het gebouw. Er waren alleen een huisnummer en het bekende blauwe geruite plaatje dat verried dat dit een rijksmonument was.

Hij belde aan en wachtte in spanning af. Wat moest hij in hemelsnaam zeggen als er iemand de deur zou opendoen? Hij kon moeilijk vragen of er bijvoorbeeld toevallig iemand ook een drol had achtergelaten in die kamer met die pooltafel... Hij bekeek zichzelf vlug en was in ieder geval blij dat hij gehuld was in een keurig tweedelig pak. Dit zorgde er misschien voor dat hij iets geloofwaardiger was.

Na enkele gespannen momenten hoorde hij hoe een slot werd omgedraaid en zag hij hoe de deur zich naar binnen opende. Een oude man in een net kostuum kwam er achter tevoorschijn en keek hem met een vragende, enigszins verbaasde blik aan.

“Waarmee kan ik u van dienst zijn, jongheer?”, vroeg hij uit de hoogte.

Er was Nick een ideetje ingevallen en hij zei: “Ik heb het vermoeden dat ik hier gisteren mijn portemonnee ben verloren. Weet u misschien...”

“Gisteren waren we gesloten!”, zei de man streng.

“Pardon, eergisteren bedoel ik”, zei Nick snel en tot zijn opluchting verzachtte de blik van de man zich iets.

“We hebben niets gevonden, meneer.”

“Zou ik zelf eens mogen kijken”, vroeg Nick met wat hij hoopte een verlegen glimlach was, “ik heb een idee waar die zou kunnen liggen.”

Het duurde even voordat de oude man dit klaarblijkelijk vreemde verzoek had laten bezinken.

“Ergens in de pool-kamer”, voegde Nick snel toe.

De man keek Nick peilend aan en zei ten slotte: “De recreatiekamer, bedoelt u toch zeker!”

Nick knikte driftig.

“Nou vooruit dan, loopt u maar even mee.”

De man liet Nick voorgaan in een imposante hal. Hun voetstappen op de glimmende marmervloer resoneerden in de ruimte. Aan de hoge zoldering hing een kolossale kristallen kroonluchter en de muur waren bedekt met schilderijen in weelderig goudkleurige lijsten.

“Deze kant op, alstublieft.”

De hele entourage ademde weelde, traditie en klasse. Het idee dat dit iets van een exclusieve herensociëteit moest zijn, werd steeds sterker bij Nick. Hij liet zich door de oude man, die wel iets weg had van zo’n negentiende-eeuwse butler, voorgaan in een ruimte die Nick direct herkende. Dezelfde bruinleren fauteuils, dezelfde pooltafel, dezelfde houten lambriseringen.

“Wat een fijne pooltafel is dit toch om op te spelen”, zei Nick, terwijl hij zijn hand over de gladde bekleding ervan liet gaan.

“Is dat zo? Ik kan me niet herinneren u hier ooit bediend te hebben.”

Nick glimlachte; “Ik ben hier ook nog maar twee keer geweest.”

De butler, want dat moest hij zijn, knikte. “Werkt u pas kort bij ING Capital?”

“Dat klopt, nog geen jaar”, zei Nick snel, terwijl de gedachten door zijn hoofd stormden. Was dit dan een besloten sociëteit van de ING Bank? Zou het?

“Aha”, zei de ‘butler’ vriendelijk, die blijkbaar had besloten dat Nick ‘goed volk’ was.

Nick liep naar één van de fauteuils en voelde onder de kussens, “Ik dacht dat ik misschien hier...”

“Laten we eens even kijken dan”, zei de butler, die een andere fauteuil inspecteerde. Vervolgens onderwierpen ze gezamenlijk alle fauteuils -zeker vijftien stuks- aan een onderzoek, in iets wat Nick als een bizar toneelstukje voorkwam. Natuurlijk vonden ze niets.

“Helaas, meneer”, zei de butler ten slotte, die oprecht teleurgesteld leek. Nick haalde zijn schouders op; “Het was het proberen waard.” Hij keek met de handen in de zij rond en voelde dat het tijd was voor een proefballonnetje: “De ruimte is wel prachtig hersteld...!”

“Wat bedoelt u?”

Nick voelde hoe het bloed naar zijn hoofd steeg; hij had nu blijkbaar echt de plank misgeslagen. “N-nou, ehh...”, hikkelde hij, terwijl hij een uitweg zocht. “Ach, u heeft het natuurlijk ook gehoord. U bedoelt natuurlijk die afschuwelijke aanslag van afgelopen weekend”, zei de butler, “we zijn ruim een dag bezig geweest alles te herstellen. Vanochtend pas zijn de ramen hersteld. Gelukkig zie je er weinig meer van.”

“Waren de ramen ook kapot?”, vroeg Nick in een poging onnozel te lijken, terwijl het hart in zijn keel klopte. Hij had alweer beet, realiseerde hij zich opgewonden. “Twee stuks ja”, zei de butler, terwijl hij naar de deur stapte, “Loopt u maar even mee, dan laat ik het u zien!”

De butler voerde hem via een gang mee naar een klein werkkamertje dat grotendeels werd gevuld door een met paperassen bedekt bureau. De man pakte een envelop van een stapel en haalde hier iets uit.

“Kijkt u maar”, zei de butler en hij hield hem een foto voor. Deze gaf dezelfde recreatiekamer weer, maar nu was de vloer bezaaid met glas. Tussen de scherven lag een ruw gevormd voorwerp, zo groot als een voetbal. Nick moest dichterbij bewegen om te zien dat het een steen was, graniet misschien. Hij merkte op dat er een touwtje om de steen zat, met iets wits eronder.

“Is dat nou een briefje?”

“Goed opgemerkt”, zei de butler, “er stond een dreigement op. Ik weet niet eens meer precies wat, maar het was behoorlijk angstwekkend.”

De butler toonde een andere foto; “En wat denk je van dit?”

De foto toonde hoe er in de hoek van de kamer een onordelijke hoop bankbiljetten lag. Maar het was geen echt geld, het leek wel...

“Monopoly-geld inderdaad”, vulde de butler zijn gedachten in, “ik hoorde het u al denken. Geen idee wat dat betekent! Heel sinister allemaal. Maar dan heeft u het kroonstuk nog niet gezien.”

Nick boog zich nieuwsgierig voorover toen de butler de laatste foto toonde. Deze was van de pooltafel, die nu was bedekt met een groenleren cover. Maar wat erop lag, tartte elke verbeelding. Onwillekeurig slaakte Nick een verbijsterde kreet.

“Een begrijpelijke reactie”, knorde de butler, “een abominatie is het! Maar goed dat die cover waterdicht was, anders was de pooltafel volledig geruïneerd geweest.”

Nick antwoordde niet. Zijn blik bleef gefixeerd op het bizarre voorstelling: op de pooltafel lag een koeienkop, de glanzende geopende ogen starend in het niets. Daar waar de kop van de romp was gescheiden, had zich een plasje bloed gevormd, dat een bijna zwarte kleur had... Nick merkte hoe er onwillekeurig een rilling door hem heen trok. Wat was hier toch aan de hand?

III.

Zwijgend staarde Nick naar het flatgebouw voor hem. Het was wat later in de middag. Toen hij eenmaal was terug gekomen op het werk, na zijn bezoek aan de herensociëteit, was al snel gebleken dat hij zich niet meer op zijn werk kon concentreren. De beelden van alles wat hij had gezien bleven maar over zijn netvlies gaan.

Hij had een paar kleine klusjes gedaan voor hij ten slotte de e-mail weer geopend had waarin de meta-gegevens stonden over de foto's. Er was nog één locatie die hij niet had onderzocht; namelijk die van die onopgeruimde keuken. Hij had op Google Earth de gegevens ingevoerd en al snel ontdekt dat de locatie zich in een buitenwijk bevond. Het had nog enkele momenten geduurd voor hij had besloten dat dit niet kon wachten. Hij was opgestaan en had zijn jasje gepakt.

“Ik ben even weg en weet nog niet wanneer ik terug ben”, had hij de secretaresse nog toe geroepen, voor hij het kantoorpand had verlaten.

En nu stond hij dus hier, op de plek van de laatste foto. Ergens in dit flatgebouw moest zich een woning bevinden met die bewuste keuken. Maar welke? Hij bestudeerde het complex beter en probeerde te berekenen hoeveel wooneenheden het moest bevatten. Met de ruim tien bouwlagen en de forse breedte, konden het er makkelijk honderd zijn. Als niet meer. Een spreekwoordelijke naald in een hooiberg, dat was het...

Nick had om onduidelijke redenen het stellige voor gevoel dat de laatste foto van de woning van de fotograaf zelf was. Een nonchalant kiekje, wellicht geschoten om nog even te checken of de batterij nog in orde was. Zoiets. Hij was dus nog nooit dichter bij het einde van zijn zoektocht geweest. Maar om nu bij honderd woningen te gaan aanbellen en te vragen of iemand een Olympus-fototoestel was verloren, dat was natuurlijk onbegonnen werk.

Nick zuchtte teleurgesteld. Vooralsnog was deze bizarre zoektocht hem redelijk voor de wind gegaan. Hij was er met wat valse voorwendselen in geslaagd precies de goede mensen te treffen, die hem van precies de benodigde informatie hadden voorzien. Hij had al twee locaties gevonden, die beide op een andere

wijze gevandaliseerd waren. Maar hier leek het spoor toch echt dood te lopen. Nick stak de handen weer in de zakken van zijn leren jack en liep terug naar zijn auto.

Hij bevond zich juist op de rondweg richting het kantoor, toen zijn mobiel ging. Zijn buurvrouw, Lineke, zag hij in zijn scherm. Hij nam op.

“Ik zou je normaal niet zomaar bellen”, zei Lineke na wat korte plichtplegingen, “maar er stond hier net een hele rare man voor je deur die naar je vroeg. Wilde bos haar, schreeuwerig jasje, als je mij vraagt een kunstenaarstype. Hij liep ook nog eens op krukken.”

“Wat heb je gedaan?”

“Hij wilde je telefoonnummer hebben, maar ik heb gezegd dat hij maar een berichtje moest achterlaten. Dat heeft hij achter je deurklink gepropt.”

“Wil je het voorlezen?”, vroeg Nick.

“Zeker”, zei Lineke snel. Dat verbaasde Nick niets: zijn buurvrouw, die al ver in de zeventig was, was zo nieuwsgierig als maar kon zijn. Als je op de hoogte wilde blijven van alle buurtroddels, dan was je bij haar aan het juiste adres.

Waarschijnlijk had ze al met het briefje in de hand gestaan, nog net beschroomd genoeg om het daadwerkelijk open te vouwen en te lezen wat er stond.

“Beste heer Andersen”, las Lineke voor, “Zou u zo vriendelijk willen zijn contact met mij op te nemen? Het gaat over het verlies van mijn camera.” Hierna las Lineke de adresgegevens voor die de man gegeven had.

“Verrek”, bracht Nick ademloos uit.

“Wat?”, vroeg Lineke.

“Dat woonadres, dat ken ik.”

“Hoezo?” De nieuwsgierigheid droop uit de stem van zijn buurvrouw.

“Ik kom er net vandaan!”

“Wat?”, bracht Lineke alweer verbaasd uit, als een plaat die bleef hangen.

“Ik vertel het je later allemaal wel”, zei Nick, “maar ik moet er nu eerst naar toe.” En met die woorden verbrak hij de verbinding en zocht een goede mogelijkheid om de auto te keren.

*

“Dus jij bent degene die mijn camera heeft gevonden.”

Nick knikte en grijnsde schuldig: “Sorry.”

De man die tegenover hem in de versleten bank zat, hief zijn handen. “Geen noodzaak je te verontschuldigen, je bent toch hier?” Hij zette een grote mok koffie aan zijn lippen.

Nick knikte en bekeek de man nog eens goed. Hij begreep waarom Lineke hem een kunstenaarstype vond. Naast zijn haardracht en kleding droegen ook de grote cowboylaarzen en het kleine sikbaardje aan dat beeld bij. Als het al niet het interieur van de woning was, want dat was al even excentriek. Het hele appartement stond vol met exotische kunst, onduidelijke meubelstukken

waarvan het leek dat ze zelfs bij de kringloopwinkel afgedankt waren en vooral heel veel spulletjes. Letterlijk elk horizontaal oppervlak stond vol met de meest buitenissige voorwerpen, van beeldjes tot opengebroken pakken kattenbakvulling. Goed beschouwd was de keuken, die hij in het voorbijgaan kort had gezien en had herkend van de foto, waarschijnlijk nog het meest gewone deel van zijn huis.

Bij de voordeur had de man zich voorgesteld als Yves Lemaitre en toen Nick had verteld wie hij was, was hij joviaal verzocht om binnen te komen en was hem een kop koffie aangeboden. Met een groeiend schuldgevoel had Nick werkeloos toegekeken hoe Lemaitre, die inderdaad behoorlijk hulpeloos leek op zijn twee krukken, de koffie stuntelend had bereid, maar de man had hem verboden hem te helpen.

“Heb je de Olympus eigenlijk bij je?”

“Shit zeg, stom van me”, bracht Nick uit, zichzelf vervloekend dat hij daar niet aan gedacht in de haast.

Lemaitre’s glimlachte, “Maakt niet uit. De foto’s heb ik toch al wel. Die worden allemaal rechtstreeks via de wifi doorgezeten naar mijn inbox.”

“Oh ja?”, vroeg Nick die beseftte dat Mart inderdaad gelijk had dat hij wat betreft techniek een onbenul was, “kan dat ook al tegenwoordig?”

“Ja, inclusief jouw eigen bijdrage... Blijkbaar zat je met je fototoestel dicht bij een wifi-hotspot...”, grijnsde Lemaitre, die zich moeizaam omhoog werkte uit de bank en neerplofte op de bureaustoel die voor een chaotisch bureau stond. Met een muisbeweging wekte hij het scherm van de Mac die daar stond tot leven, klikte enkele keren en bracht de eerste en enige foto in beeld die Nick had gemaakt met de Olympus. De foto met al zijn contactgegevens, “... anders had ik je natuurlijk ook nooit gevonden.”

Nick staarde verbijsterd naar Lemaitre en bedacht zich opeens iets: “Maar waarom heb je me dan niet gebeld?”

“Maar dat heb ik”, zei Lemaitre, “zonder resultaat.” Hij wees naar het telefoonnummer dat op de foto stond. Nick staarde er naar en zag opeens dat het maar bestond uit negen cijfers, hij was een cijfertje vergeten!

“Shit zeg, stom van me”, zei hij.

“Is dat je stopwoordje of zo?”, grijnsde Lemaitre.

Nick wist zich even geen raad met zichzelf.

“Ik plaag je maar”, lachte Lemaitre. Hij strompelde weer terug naar de bank en nam een slok koffie, “en ik vind het ook niet erg dat de camera voor jezelf wilde houden. Ik heb alleen contact opgenomen omdat ik wilde weten of je de foto’s hebt gezien die er op stonden.”

Nick verslikte zich bijna in de slok koffie die hij nam, “Ja, dat heb ik.”

“En, wat maak je ervan?”

Nick dacht even na tot hij antwoordde: “Ik vermoed dat jij de vandaal bent die niet alleen in het SNS Hoofdkantoor er een smerige troep van gemaakt heeft, maar dat jij ook degene bent die die koeienkop heeft achtergelaten in die herensociëteit van de ING Bank.”

Lemaitre keek hem enkele momenten met wijd open ogen van verbazing aan en applausseerde toen langzaam; “Indrukwekkend, indrukwekkend! En volstrekt juist. Maar hoe ben je daar achter gekomen?”

“Via de GPS-informatie van de foto’s en door wat rond te vragen op die locaties”, zei Nick niet helemaal zonder trots.

Lemaitre aaide nadenkende zijn sikje en lachte in zichzelf; “Ongelooflijk!”

“Ik weet alleen niet wat dit moet voorstellen”, ging Nick door, “Denk eens aan de schade die je veroorzaakt hebt! Ik zou hiermee eigenlijk naar de politie moeten gaan!”

Lemaitre keek op: “En waarom heb je dat nog niet gedaan dan?”

Nick trok zijn schouders op; “Tja. Ik snapte zelf nog niet eens wat hier nu speelt...”

Lemaitre liet dit enkele momenten nadenkend bezinken, voor hij hem weer aankeek en zei: “Goed. Ik wist nog niet zeker wat ik met je aan moest, maar gezien alles wat je toch al weet, vind ik dat ik je een verklaring schuldig ben.”

Nick knikte.

Lemaitre ging wat rechter op zitten. “Laat ik beginnen met te vertellen dat ik een kunstenaar ben. Ik noem mezelf een *performance artist*, hetgeen betekent dat ik ‘doe’-kunst maakt; altijd om een statement te maken. Duidelijk tot nu toe?”

Nick knikte. Dus inderdaad een kunstenaar, bedacht hij zich; wat een mensenkennis had Lineke toch!

“Goed. Wat jij hebt gezien is een deel van mijn nieuwe kunstwerk. De vier statieën van moderne perversiteit. Zo gaat het heten. En inmiddels heb ik driekwart af. In mijn kunstwerk verbindt ik de banken met wat ik noem de vier aspecten van hun perversiteit.”

“Maar... banken? Waarom?”, bracht Nick uit.

“Door alles wat er de laatste decennia gebeurd is natuurlijk”, zei Lemaitre op heftige toon, “het graai-kapitalisme, de bonuscultuur, de onverantwoorde risico’s die genomen zijn, de loodzware economische crisis waar ze de hele wereld in gestort hebben!”

Nick knikte; hier had Lemaitre een punt; hij had ook de laatste jaren niet onder een steen geleefd; “Maar hoezo pervers?”

“Nou”, zei Lemaitre, “dat kwam door een artikel dat ik een keer las. Hierin werd gesteld dat de huidige crisis door velen geweten wordt aan de, en ik citeer nu, perverse prikkels die inherent zijn aan het toegepaste beloningssysteem van de banken. Er werd gesteld dat dit de tijdsgeest echt veranderd heeft en dit zette me aan het denken. Toen ik verder rond zocht op internet bleek al snel dat ze een

punt hadden, want toen ik in Google zoektermen als ‘perverse prikkels’ invoerde, bleek dat er veel meer links zijn naar sites die gaan over de misstanden in de financiële wereld, dan naar sites over zaken die we, laten we zeggen twintig jaar geleden zouden associëren met perversiteit.”

“Zoals?”, vroeg Nick een beetje dommig, nog steeds proberend het gezegde op zich te laten inwerken.

“Nou, ja, de bekende dingen als bestialiteit, seks met dode lichamen, schennispleging in het openbaar, je weet wel...”

Nick knikte nadenkend.

“Probeer het maar eens op Google”, zei Lemaitre, “het is echt waar!”

Nick probeerde zich de dingen voor de geest halen die hij gezien had, en langzaam begon het hem te dagen. In beide gevallen was een bank het slachtoffer geweest van Lemaitre’s actie en in beide gevallen was het iets... smerigs geweest. “Dus... met jouw acties probeer je banken te koppelen aan iets... pervers”, begon Nick.

“Inderdaad”, glimlachte Lemaitre als een tevreden mentor, “Wat jij hebt gezien bij de SNS Bank was de tweede statie: obsceniteit. In dit geval verbeeld door... kortweg, poep en pies. Je hebt de foto’s gezien, ik hoef het niet uit te leggen. De eerste statie, perversiteit, heb ik ook als eerste uitgevoerd. Ik heb één van de directievertrekken van de Rabobank volgehangen met afbeeldingen die betrekking hebben op parafilie, zoals dat dan heet. De voorbeelden heb ik al genoemd; seks met dieren, dode lichamen.” Lemaitre grijnsde; “Ik vraag me af of ze ook alle foto’s al terug gevonden hebben, die ik her en der in hun papieren archief verstopt heb. Het is een prachtig werkje worden!”

Hij nam een slok koffie voor hij vervolgde: “De derde statie, bedrog en chantage, ken je ook: deze worden verbeeld door de stenen door de ruiten, het valse geld en de afgehakte runderkop. Jij hebt alleen de foto’s gezien die ik heb genomen toen ik die, min of meer geheime, herensociëteit van de ING Bank vooraf inspecteerde. Maar je moet eens zien hoe het er daarna uit zag!”

“Dat heb ik gezien, de butler heeft me foto’s laten zien”, zei Nick.

Lemaitre keek verrast op; “Oh ja? De butler?”, vroeg hij verbaasd.

Nick wuifde de vraag ongeduldig weg, “En meteen daarna ben je dus je fototoestel kwijtgeraakt?”

“Inderdaad, toen ik in het holst van de nacht naar huis fietste.”

Nick knikte. Dit klonk niet heel ongeloofwaardig. Er schoot hem iets anders te binnen: “En de vierde en nog ontbrekende statie dan?”

Lemaitre hief twee handen, “Die, mijn beste vriend, is nog niet uitgevoerd. En dat gaat voor mij nu ook moeilijk, want ik heb bij het uitvoeren van mijn ING-statie helaas een been gebroken, zoals je al hebt gezien.” Hij grijnsde schaapachtig, “Bij het vertrek van drie hoog naar beneden springen is toch iets teveel van het goede.”

Nick keek hem geschokt aan; “Maar wat heb je toen gedaan, hoe ben je weg gekomen?”

Lemaitre glimlachte gepijnigd bij de herinnering, “Ik heb me naar mijn fiets gesleept en ben daarmee naar de eerste hulp gepeddeld, zo goed en kwaad als het kon. Ze verklaarden me voor gek daar!”

“Vind je het gek”, zei Nick, “dat moet een helse pijn hebben gedaan!”

Lemaitre knikte zwijgend.

Nick moest even zijn gedachten verzamelen, voor hij vroeg: “En nu? Komt je kunstwerk dus nooit af?”

“Dat hoop ik toch niet”, zei Lemaitre.

“Maar hoe.... wie...”, bracht Nick hakkend uit.

Lemaitre keek hem strak aan en met fonkelende ogen van plezier aan; “Ik denk dat de juiste kandidaat om mijn kunstwerk af te maken zich zojuist heeft aangediend!”

Nick staarde Lemaitre verbijsterd aan.

IV.

Het was in de file tijdens de ochtendspits dat Nick voor het eerst merkte dat het kunstwerk van Lemaitre wereldkundig was gemaakt. Blijkbaar was in het diepst van de nacht het voltooide kunstwerk, bestaande uit een uitgebreide fotoreportage van alle vier de staties en een boekwerkje met de toelichting erop, via het internet aangeboden aan alle relevante nieuwsredacties in het land. Dit allemaal natuurlijk onder de ‘*nom de guerre*’, zoals Lemaitre het had genoemd, van ‘Setebos’. Het was immers niet zijn bedoeling in het gevang te belanden! De bekendmaking leidde in ieder geval tot een stortvloed van reacties op de radio. Het ochtendjournaal legde de nadruk op de verontwaardigde reacties van vertegenwoordigers van de vier betreffende grote banken. Allemaal spraken ze hun afkeuring en walging uit over deze vandalistische daad, die onterecht werd verkocht als kunstwerk. In het luchtige ochtendprogramma van de populaire dj werd het kunstwerk van Setebos echter veel anders benaderd. Er schemerde waardering door, voor deze schelmenstreek waarin die poenerige, verwaande banken eens op hun plaats werden gezet. De dj en zijn sidekick lachten hartelijk om de vele gênante en kolderieke details van het kunstwerk en babbelden er, zoals gebruikelijk bij de hedendaagse radio, opgewekt over door.

Er gleed een glimlach over Nick’s gezicht terwijl hij afwezig bleef luisteren. Hij was blij met de eerste reacties en voelde zich zelfs trots, omdat hij in enige mate meegewerkt had aan dit werk. Want ja, hij had hoogstpersoonlijk een paar dagen eerder de laatste statie afgerond!

*

Nick vond het nog steeds moeilijk om voor zichzelf te verklaren waarom hij besloten had Lemaitre te helpen met zijn kunstwerk. De fascinatie die hij had gevoeld voor het buitenisigge project was zeker één aspect. De opwinding om aan zoiets clandestiens mee te werken in zijn verder toch vrij burgerlijke leventje een ander. Het feit dat hij instinctief Lemaitre een sympathieke vent vond, waarschijnlijk ook. Maar daarnaast had ook zeker diens onderliggende boodschap indruk op hem gemaakt, misschien wel meer dan hij dacht.

*

En zo had hij een paar nachten geleden, na een uitvoerige instructie van de al goed voorbereide Lemaitre, ingebroken bij het hoofdkantoor van de ABN Amro Bank. Dit keer was hij niet naar de directievertrekken op de hoogste verdieping geklommen, zoals Lemaitre een paar keer had gedaan, maar was afgedaald tot in de kelder. Hier bevond zich een vrijetijdsruimte, die was ingericht in de sfeer van een scheepsbar, inclusief netten aan de plafonds en een groot stuurwiel aan de muur.

Met een zucht van verlichting had hij de drie zware jutezakken vol met goudkleurige prullaria neergezet op de vloer. Ze zaten vol met plastic rommel die Lemaitre schijnbaar als restpartij van een feestwinkel had kunnen opkopen. Halskettingen, sieraden, kelken, beeldjes, allemaal in dezelfde goudkleur. Toen Nick het eenmaal had uitgespreid over de bar, er een paar grote stenen kroezen mee had gevuld en er kortom elk oppervlak mee had bedekt, had hij het resultaat met voldoening bekeken. Het leek wel het hoofdkwartier van de piraat Zwartbaard na een succesvolle roofcampagne. En dat was de perfecte verbeelding van de vierde statie die Lemaitre in gedachte had gehad, natuurlijk die van de hebzucht.

Nadat hij enkele tientallen foto's had geschoten met de Olympus camera, waarbij hij ook had geprobeerd het grote ABN-Amro logo dat op een wand was aangebracht, goed op de foto te krijgen, was hij er weer snel vandoor gegaan. Maar ondanks dat hij had gevreesd dat een nachtwaker hem inmiddels wel moest hebben opgemerkt, was er niemand opgedaagd om hem tegen te houden. En toen hij eenmaal weer buiten had gestaan, de koele nachtbries inademend, de adrenaline nog gierend door zijn lijf, maar was hij vooral gevuld met een enorme voldoening en opluchting. Hij had het gered!

*

Nick moest eraan terugdenken over hoe hij bij Lemaitre was teruggekeerd, diep in de nacht. Nadat hij verslag had gedaan van zijn belevenissen, had de kunstenaar hem innig omhelsd en hartelijk bedankt. Hierna had hij de Olympus-camera gepakt, deze aangesloten op diens Mac en enkele snelle bewerkingen uitgevoerd. En ten slotte had hij Nick de camera weer overhandigd.

“Hier, ik heb de camera weer helemaal leeg gemaakt en alle instellingen verwijderd. Hij is weer als nieuw. Ik wil graag dat jij hem aanneemt, als dank!” Lemaitre had gegrijsd; “En natuurlijk had je hem eigenlijk ook al toegeëigend.” En hiermee hadden ze afscheid genomen. Hij had al meteen voorvoeld dat hij Lemaitre waarschijnlijk nooit meer zou terug zien, maar besepte nu ook dat hij het goed vond. Lemaitre had hem de kans gegeven om zijn eigen kleine daad van opstandigheid en nu was het weer tijd voor de dagelijkse realiteit en konden ze beiden weer doorgaan met waar ze mee bezig waren.

*

Hij was inmiddels aangekomen bij het kantoor. Nick stopte voor de slagboom van het parkeerterrein en hield zijn pasje voor de paal. Zoals altijd, alsof er niets gebeurd was, ging de slagboom verwelkomend omhoog. Nick reed nog steeds grijnzend naar binnen, vond al heel snel een vrije parkeerplaats en liep naar de ingang van het kantoorgebouw. Hij besteedde nauwelijks aandacht aan het bedrijfslogo dat als een lichtgevend baken boven de entreepartij hing. Voor hem was het immers niet nieuw dat hij werkte bij de ABN Amro bank.

Einde